

Societat

**Menys
petxines a
les platges**

Un estudi constata que l'augment del turisme fa davallar la quantitat de conques

Demografia Evolució de la població

Catalunya lidera l'emigració

CENS El Principat encapçala les autonomies que van perdent població
MARXA La majoria són immigrants amb els fills ja catalans
ROLS Molts pateixen en la readaptació al seu país

Carles Sabaté
BARCELONA

Catalunya lidera el lent però continu flux emigratori de l'Estat espanyol. Durant la primera meitat del 2013, prop de trenta mil persones van marxar de Catalunya, la majoria immigrants que havien arribat fa menys d'una dècada o fills d'aquestes parelles que ja són catalans, amb nacionalitat espanyola, però d'origen estranger.

El saldo migratori del semestre de gener a juny del 2013 dobla el del semestre anterior a l'Estat i a Catalunya, segons l'estudi de l'Institut Nacional de Estadística (INE). Un total de 259.227 persones van marxar de l'Estat els primer mesos de l'any passat, i només hi van arribar poc més de 134.000, de manera que el saldo se situa en 118.000 persones menys. Una quarta part d'aquesta pèrdua de població correspon a Catalunya, que va perdre 29.640 persones en sis mesos, un fet que va deixar el Principat en 7.451.281 ciutadans censats.

Si Catalunya va baixant del rècord màxim de set milions i mig, tot l'Estat espanyol ha anat rebaixant també els 47 milions d'habitants els dos anys. Només la comunitat de Madrid registra una pèrdua de població semblant, tot i que la Rioja és la que en perd més, percentualment. Mentrestant, només les Balears, les Canàries, Múrcia i Ceuta van augmentant de població.

La tipologia dels emigrants continua sent cla-

ra: famílies d'origen o nacionalitat estrangera. Quatre de cada cinc emigrants de l'Estat van néixer fora, i havien arribat a l'Estat durant l'última dècada de bonança econòmica. La majoria dels que van marxar provenien de Romania i el Marroc, les dues nacionalitats d'origen amb més immigrants.

Els ciutadans amb nacionalitat espanyola busquen refugi i feina a l'Equador, principalment, i a França i la Gran Breta-

Els estrangers pateixen una segona síndrome d'origen

nia. Si bé el gran gruix dels qui marxen a l'Equador són espanyols, però fills d'immigrants, entre els qui proven sort cap a Europa ja hi ha més ciutadans d'origen autòcton que no pas immigrants. És l'emigració d'universitaris, un fenomen encara incipient, però real.

Segona immigració

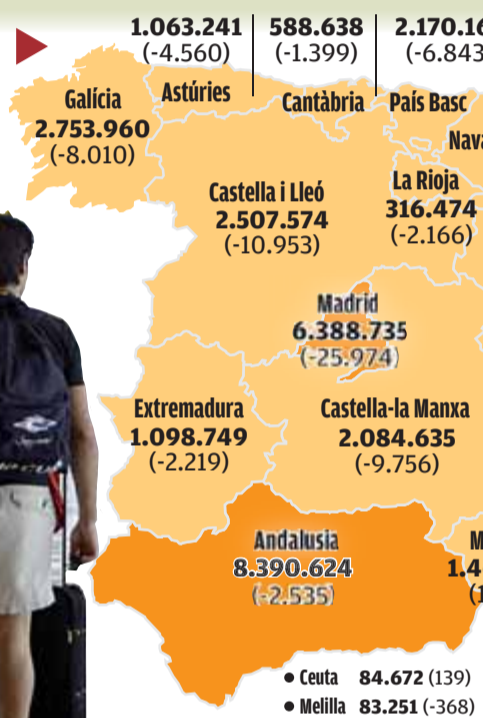
Més enllà de les xifres, la segona emigració cap al país d'origen no resulta fàcil. "A moltes persones se'ls repeteix la síndrome d'origen", explica Javier Garcia, portaveu de Fedelatina, l'ONG que ha organitzat una setantena de retorns de famílies de tot Europa cap a Llatinoamèrica. "Ni els qui tornen són iguals que quan van marxar ni el seu estat d'origen és el mateix", adverteix Garcia. En aquest sentit, la segona arribada esdevé

Població a l'Estat espanyol Creixement poblacional relatiu en el primer semestre del 2013

FONT: INE

La Rioja	-0,68%
Castella-la Manxa	-0,47%
Melilla	-0,44%
Castella i Lleó	-0,43%
Astúries	-0,43%
Madrid	-0,40%
Catalunya	-0,40%
País Valencià	-0,38%
Navarra	-0,36%
País Basc	-0,31%
Galícia	-0,29%
Aragó	-0,28%
Total	-0,25%
Cantàbria	-0,24%
Extremadura	-0,20%
Andalusia	-0,03%
Múrcia	0,07%
Ceuta	0,16%
Canàries	0,23%
Illes Balears	0,48%

Població a 1 de juliol del 2013.
Entre parèntesis, creixement gener-juliol 2013

Moviments migratoris durant el primer semestre del 2013* per nacionalitats

Tot Espanya	-0,25%
Nascuts a l'Estat	-0,25%
Nascuts a l'estranger	-0,25%
Estranger	-0,25%
Nascuts a l'Estat	-0,25%
Nascuts a l'estranger	-0,25%

* Dades provisionals

Immigrants satisfets, tot i la crisi

La gran majoria dels immigrants arribats a l'Estat durant l'última dècada estan satisfets de la seva elecció i també satisfets de viure-hi, malgrat els efectes de la crisi. La major part resideix a la comunitat de Madrid o a la demarcació de Barcelona. Entre les dues comunitats ja sumen la meitat dels estrangers de tot l'Estat. Vuit de cada deu hi resideixen "de gust", i no es plantegen tornar al seu país d'origen, segons un estudi de la integració de les persones immigrades de la Fundació SM. Potser és perquè gairebé la meitat (un 42%) reconeix que pot anar mantenint les seves tradicions i fins i tot usa habitualment la llengua originària del seu país. Només un 45% admet que el

segon idioma oficial d'alguna comunitat esdevé un fre i una dificultat per a la integració. L'atur i la crisi econòmica representen una dificultat molt més gran, ja que el 60% admet que trobar feina, amb una contractació fixa, és la veritable dificultat a vèncer per trobar-se plenament integrat. Un cop s'han atrevit a deixar el seu país, el principal anhel d'aquest segment de població és trobar una feina estable. Per això, menys d'un terç preveu retornar al seu país d'origen, mentre que la resta ja no s'ho planteja.

L'enquesta entre la població estrangera revela, a més, que, contràriament als habitants oriünds, el 77% dels immigrants viuen en règim de lloguer.

La xifra

7,4

milions de persones estaven censades a Catalunya durant la segona meitat del 2013.

també complicada. Només hi ajuda el fet que "ja coneixen els codis culturals del país de retorn i això els ho facilita", recorda Àgata Sol, experta en immigració. Tot i això, Sol recela dels programes de retorn, perquè no s'ha resolt encara la integració i es mantenen legislacions restrictives d'estrangeria, però en canvi s'ofereixen les màximes facilitats per marxar: "Això pot arribar a perpetuar els maltractes".

La frase

"La immigració sempre treballa en llocs de treball de menys qualificació de la que es disposa"

Àgata Sol
EXPERTA EN IMMIGRACIÓ

La problemàtica dels catalans cap a Europa és una altra. La majoria són llicenciats universitaris que ocupen "llocs de treball per sota de la seva qualificació", coincideixen a definir els experts.

Enginyers cambrers

"Els catalans que treballen a Londres de cambrers, encara que siguin enginyers, viuen una discriminació laboral semblant a la que van patir els

L'APUNT

Garcia Albiol, de
bracet amb la noblesa

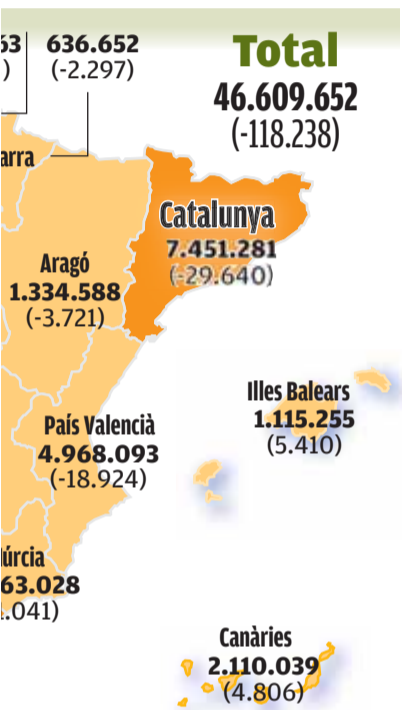
Francesc Espiga

Concedim-li, d'entrada, el benefici del dubte. És possible, fins i tot probable, que el conveni que acordarà l'Ajuntament de Badalona amb una entitat presidida per Cayetano Martínez de Irujo acabi aportant algun rèdit a la política esportiva local. Pot ser. Però, és clar, donada la singularitat dels dos personatges que personifiquen el fet –un cognom il·lustre de la noblesa de

vida agitada i habitual de la premsa del cor, i un alcalde, Xavier Garcia Albiol, de formes poc ortodoxes, per dir-ho suaument–, la notícia sona a acudit. Una facècia que, un cop més, recau sobre els soferts badalonins, atònits de la deriva que ha adoptat la política domèstica. Regenerar Badalona, la tercera ciutat del país, ja hauria de començar a ser una qüestió d'estat.

ració

Una parella amb un fill. De l'excepció a la norma en el model de família de l'Estat espanyol ■ JUDIT FERNÁNDEZ

“Amb tants fills únics, tindrem un país buit”

SOLS· Un estudi sobre dèficit de natalitat revela que un de cada tres joves de l'Estat espanyol creix sense germans **FRUSTRACIÓ**· L'informe evidencia que les parelles desitgen tenir més descendència, però el fet que la igualtat entre homes i dones encara és lluny, la crisi i la falta de suport institucional els frenen

economistes peruans que van acabar fent aquí de paleta”, manté Sol.

Els dos experts coincideixen en el fet que l'allau migratori dels primers anys del mil·lenni a Catalunya no es repetiran, “però l'emigració no serà tampoc un èxode”, segons avisa Sol, ja que “la mateixa crisi econòmica fa marxar catalans a altres països i encara empeny ciutadans africans cap a Europa, per exemple”.

Els protagonistes dels dos fenòmens migratoris acabaran que no se sentiran de cap lloc: “Al Marroc consideren catalans els emigrants que tornen, i aquí els considerem magribins, més enllà del seu carnet d'identitat oficial.” Per això, hi afegeix Sol, “es poden acabar sentint una mica apàtrides”. ■

Virtudes Pérez
BARCELONA

La predicció no pot ser més catastrofista. Si les parelles espanyoles no es posen les piles i continuen amb els actuals índexs de fecundació –una mitjana d'1,3 fills–, “a finals de segle, sense tenir en compte la immigració, acabarem amb un país buit, amb un quart de la població actual”. No ho diu qualsevol. És la valoració pessimista del prestigiós catedràtic de sociologia de la Universitat Pompeu Fabra, Gosta Esping-Andersen, coordinador de l'estudi de la Fundació La Caixa *El dèficit de natalitat a Europa. La singularitat del cas espanyol*.

El resultat de l'estudi ha estat una sorpresa fins i tot per als mateixos investigadors. La natalitat

ha baixat a tot arreu, però Espanya ja es troba a la cua d'Europa. Què ha passat perquè, com destaca l'informe, un de cada tres joves creixi sense germans? Esping-Andersen argumenta que en alguns països com Suècia el nombre de fills s'ha mantingut estable en totes les generacions

Calen més mesures per conciliar feina i família, i polítiques per promoure la igualtat de gènere

nascudes durant el segle XX. A l'Estat espanyol, no. D'una mitjana de 3,4 fills el 1900, s'ha passat als 1,3 actuals. Amb prou feines el 12,5% de les dones nascudes l'any 1965 tenen tres fills o més, comparat amb el 60,7% de les dones nascudes l'any 1940.

La primera reacció és pensar que les dones espanyoles s'han contagiats de les seves veïnes alemanyes i italianes i han perdut les ganes de ser mares. Tampoc. “A l'Estat espanyol no es dona el cas, a diferència del que passa a Alemanya i Itàlia, però també a Àustria i el Regne Unit, que un 20% de les dones opten per no tenir cap fill.” Aquí, aquesta proporció, que als anys quaranta era només del 9%, ara se situa prop del 13%, encara lluny d'Europa. L'explicació, a parer dels experts, cal buscar-la en els baixos índexs de progressió cap al segon fill i fills posteriors. “Les dones espanyoles desitgen més fills, però hi acaben renunciant”, subratlla.

Els motius de la renúncia són múltiples, però l'estudi els agrupa en tres: la incorporació de la dona al món laboral, acompanyada

nyada d'una desigualtat de gènere no superada; la falta de suport institucional per conciliar la feina i la vida familiar, i un alt nivell d'atur i d'incertesa de cara al futur. “Als països escandinaus, que tenen les taxes de natalitat més altes d'Europa, tenen més ajuts i un nivell més igualitari de l'organització familiar”, indica Esping-Andersen. I assenjala una dada per prendre'n nota: el 30% dels homes suecs fan més tasques a la llar que les seves dones.

Així que, encara que ningú tingui fórmules màgiques per canviar la tendència, sembla evident que si no volem acabar sent un “país buit”, cal intentar imitar el model nòrdic, amb mesures per conciliar feina i família, més inversió en educació de 0 a 3 anys i polítiques per promoure la igualtat de gènere. Déu n'hi do... ■